

G CONSELLERIA
O MODEL ECONÒMIC,
I TURISME I TREBALL
B DIRECCIÓ GENERAL
/ MODEL ECONÒMIC
I OCUPACIÓ

IMPACTE ECONÒMIC A BALEARS DEL COVID-19

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

Introducció

- La reducció de la mobilitat per fer front a la crisi sanitària del COVID-19 està tenint efectes molt importants en l'economia de tots els països.
- L'abast dels efectes econòmics dependrà del nivell d'aturada de l'activitat durant l'estat d'alarma i del nivell de repressa posterior.
- Les economies de serveis, a diferència de les industrials, tenen més difícil postposar les vendes no materialitzades durant el confinament.
- Tots els serveis d'estudis assenyalen que el 2020 vindrà marcat per una profunda caiguda del PIB a tots els països desenvolupats: és una recessió global.
- Tots els serveis d'estudis i els experts coincideixen en què el turisme serà de les activitats que es reactivaran més tard.
- Balears és de les comunitats amb un millor comportament en el control sanitari del COVID-19, fet que permet posicionar-se com un destí segur.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

Informes previs estimació impacte econòmic

- CEPREDE calcula l'impacte econòmic a Espanya del període de l'estat d'alarma durant un mes en un 1,7%, front al 2,7% per a Balears.
- L'FMI prediu una caiguda del PIB del 3% per cada mes d'aturada d'activitat.
- El Banc de França estima una caiguda del 6% del PIB francès en el primer trimestre.
- BBVA Research estima una caiguda del PIB espanyol el 2020 d'entre el 4,1% i el 7,9%.
- CaixaBank Research estima un efecte del -3,6% i -3,4% del PIB a Espanya i Portugal.
- Price Waterhouse assenyala que el PIB espanyol caurà un 10% el 2020.
- Exceltur preveu una forta caiguda del turisme a Espanya del 32%, on Balears és un dels territoris més afectats.
- A mesura que les estimacions s'actualitzen, l'impacte assenyalat és major.
- Els experts coincideixen, emperò, en què l'abast de la caiguda del PIB dependrà decissivament de les mesures adoptades pels governs i que el 2021 marcaria una recuperació dels marcadors econòmics.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

Metodologia

Els càlculs de l'impacte econòmic del COVID-19 han pogut fer ús del nou instrumental d'anàlisi econòmica presentada per la DGMEiO a finals del 2019.

- a) Marc Input-Output 2014 de Balears: permet calcular els efectes directes, indirectes i induïts de canvis en els nivells de producció dels diferents sectors productius.
- b) Comptes Satèl·lit del Turisme de les Illes Balears: permet saber el percentatge de despesa turística que es queda a Balears, així com el percentatge de producció turística dels sectors no directament turístics.
- c) IBESTAT: Afiliació a la TGSS a nivell CNAE quatre dígits.
- d) Comptabilitat Regional d'Espanya (INE) i SABI.

Tot plegat permet simular l'impacte econòmic del COVID-19 sobre el conjunt de l'economia balear, així com l'efecte desagregat per als diferents sectors econòmics.

La disposició d'aquest nivell de diagnosi permetrà una major eficàcia en les mesures a doptar.

Les simulacions realitzades no incorporen l'impacte compensador de les polítiques aprovades pels governs en els seus diferents nivells (autonòmic, estatal i UE-28) .

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

Impacte total 2020= impacte període confinament + impacte període posterior

	Període confinament		Període post-confinament
	Març	Abril	Maig-endavant
Sectors essencials	SÍ	SÍ	Represa econòmica tots els sectors
Sectors no essencials			
Sectors acollits a ERTOS	NO	NO	
Resta de sectors	SÍ	NO	

Impacte econòmic període estat d'alarma:

- L'economia s'ha anat aturant progressivament, començant el 14 de març a Balears amb la restauració i l'oci. Des del 16 de març l'Estat ho extengué al comerç al detall no essencial, al qual hi afegí després l'hoteleria. Aquests sectors, i de manera derivada els que conformen la seva cadena productiva, s'han pogut acollir a ERTOS de força major.
- Posteriorment, el 30 de març s'hi incorporaren la resta de sectors no essencials a través de la fórmula dels permisos retribuïts recuperables o ERTOS. Al voltant d'un terç del total de treballadors.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

Impacte econòmic període estat d'alarma: situació actual dels ERTOS

- Des de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball apuntarem fa gairebé un mes que teníem una previsió que 170.000 treballadors es podrien acollir als ERTOS.
- En aquests moments ja s'han rebut 18.000 sol·licituds que afecten a 160.000 treballadors i, per tant, es van confirmant les previsions del Govern.
- Aquesta xifra de persones beneficiàries està essent possible per les gestions del Govern, que aconseguí que 50.000 treballadors fixos discontinus que encara no havien estat cridats també es poguessin incorporar a les ajudes dels ERTOS.
- L'extensió dels ERTOS entre un percentatge molt alt de les nostres empreses és un element central de protecció econòmica i social: allibera dels costos de les cotitzacions a la TGSS a les empreses i dota d'unes prestacions d'atur especials als treballadors, ja que aquestes no resten els drets anteriors adquirits pels treballadors.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

1. Impacte econòmic període estat d'alarma:

	Període confinament*		
	Fins 31 març	Fins 26 d'abril	Fins 15 de maig
Impacte total s/PIB	-1%	-3,8%	-6,1%
Impacte total s/ocupació	-0,9%	-3,6%	-5,8%

Nota: (*) els càlculs es mesuren en termes del conjunt de 2020 i sempre en comparació a 2019. Per als sectors acollits en permisos retribuïts prorrogables se suposa només cau l'EBE.

- Quant més s'allarga l'aturada d'activitat, el cost econòmic augmenta més que proporcionalment, ja que s'incorpora l'efecte de setmanes amb un nivell creixent d'activitat turística. Abril incorpora la absència del turisme de Setmana Santa.
- L'impacte durant les dues primeres setmanes del confinament es calcula en un punt percentual del PIB i 0,9 punts d'ocupació, ambdós mesurats en termes del conjunt de 2020.
- Per al període fins a finals d'abril s'estima que l'impacte anual sobre el PIB balear és del 3,8% i sobre l'ocupació del 3,6%.
- Cal tenir en compte que les prestacions extraordinàries per atur dels ERTOS rebudes entre març i abril podrien arribar a computar un 1% del PIB balear anual. Aquestes ajudes s'han incorporat a les simulacions. Sense elles, el cost econòmic hauria estat encara major.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

2. Impacte econòmic període posterior a l'estat d'alarma

- Es preveuen tres impactes distints que afectaran el nivell de producció de l'economia balear: (a) via consum, (b) via inversió i (c) via demanda turística.

Impacte econòmic període post-confinament = efecte reducció consum + efecte reducció inversió + efecte caiguda demanda turística

a) Impacte de la reducció del consum: el període de confinament suposa una pèrdua de PIB (rendes), que es transmetrà en el període posterior via consum.

Això suposa que el PIB del 2020 es reduirà un -1,9% com a resultat de la reducció del consum, mentre que l'ocupació ho farà un -2,2%.

Nota: en les estimacions no s'ha imputat cap canvi en el patró de consum de les llars balears, inclòs un estalvi precautori. Les possibles reduccions del consum per caiguda de l'activitat en el període pos-confinament s'inclouen en la resta d'efectes mitjançant els efectes induïts dels mateixos.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

2. Impacte econòmic període posterior a l'estat d'alarma

b) Impacte de la reducció de la inversió: el tancament de moltes activitats durant l'estat d'alarma, juntament amb la incertesa en el nivell de represa posterior de l'activitat, especialment la turística, suposarà una caiguda rellevant dels ingressos i amb ells dels marges bruts d'exploració. Tot plegat, és possible que moltes empreses postposin decisions de noves inversions.

A l'estudi s'ha treballat essencialment en tres escenaris:

	Reducció inversió 25% s/ 2019*	Reducció inversió 50% s/ 2019*	Reducció inversió 65% s/2019*
Impacte s/ PIB	-3,3%	-6,3%	-7,4%
Impacte s/ocupació	-3,7%	-7,1%	-8,5%

Nota: (*) els valors inclouen la suma dels efectes directes, indirectes i induïts.

L'escenari central de la DGMEiO és el d'una reducció del 50% de la inversió. Tanmateix, l'efecte és alt en tots els escenaris.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

2. Impacte econòmic període posterior a l'estat d'alarma

c) Impacte de la reducció de la demanda turística:

- Tots els experts i serveis d'estudis apunten que el turisme, i especialment el turisme internacional, serà de les darreres activitats en recuperar-se.
- Així, alguns informes situen la seva normalització en el quart trimestre de l'any, on la recuperació s'iniciaria amb el turisme nacional, especialment en vehicle i mitjans de transport minoritaris, i el darrer seria el turisme internacional i per avió.
- La crisi del COVID-19 s'ha produït tot just a l'inici de la temporada mitjana i no està clar quan es permetrà la normalitat, especialment en activitats de masses.
- La normalització de moviments i d'activitats de masses no es produirà com a mínim fins ben entrat l'estiu.
- Davant d'aquest fet, s'han elaborat diferents escenaris en funció del grau de recuperació dins diferents moments de l'any 2020.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

c) Impacte de la reducció de la demanda turística: Escenaris en funció del grau de recuperació dins del 2020.

	Nivell despesa turística s/2019	Nivell activitat turística respecte del mateix mes de 2019								Impacte s/ PIB	Impacte s/ ocupació
		Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.		
Escenari 1	37,0%	0%	10%	25%	50%	60%	70%	85%	85%	-15,5%	-12,8%
Escenari 2	20,3%	0%	0%	0%	25%	50%	50%	50%	50%	-19,6%	-16,3%
Escenari 3	13,5%	0%	0%	0%	25%	25%	25%	25%	25%	-21,8%	-18,0%

- L'escenari 1, on se suposa una normalització ràpida amb un nivell d'activitat per agost ja del 50%, suposa que entre maig i desembre es recupera un 37% de l'activitat del 2019. En aquest escenari, la reducció de la demanda turística té un impacte del 15,5% del PIB i un 12,8% de l'ocupació, ambdues en termes anuals.
- L'escenari 2, que és l'escenari central de la DGMEiO, suposa una reducció del 19,6% del PIB i del 16,3% de l'ocupació.
- L'escenari 3, que és el que suposa un menor nivell d'activitat turística, porta a valors del PIB i l'ocupació més un 21,8% i 18% inferior que en 2019.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

Impacte total 2020

Escenari central				
	Efecte s/ PIB		Efecte s/ ocupació	
Període força major*	-3,8%	-1.117,9 M€	-3,6%	-18.056 llocs feina
Caiguda inversió**	-6,3%	-1.836 M€	-7,1%	-36.189
Caiguda consum	-1,9%	-563,3 M€	-2,2%	-11.018
Caiguda turisme***	-19,6%	-5.765,5 M€	-16,3%	-82.469
Efecte total	-31,6%	-9.273,9 M€	-29,2%	-147.732

Notes: (*) se suposa que l'estat d'alarma arriba fins al 26 d'abril. (**) se suposa que la inversió es redueix un 50%. (***) el turisme es comporta segons l'escenari 2 anterior

- En l'escenari central, la suma dels shocks negatius del consum, la inversió i la demanda turística suposaria una reducció del PIB balear de 9.273 milions d'euros (-31,6%) del PIB i de 147.732 llocs de feina (-29,2%).
- Per illes, en l'escenari central l'impacte sobre el PIB i ocupació seria del 30,8% i 28,4% a Mallorca, del 31,1% i 28,3% a Menorca i del 36,5% i 33,9% a Pitiüses.
- Aquestes simulacions s'han d'interpretar com a valors màxims, sota la hipòtesis que les administracions no actuassin. En la realitat, l'actuació dels diferents Governos permetrà que els valors reals acabin essent inferiors.

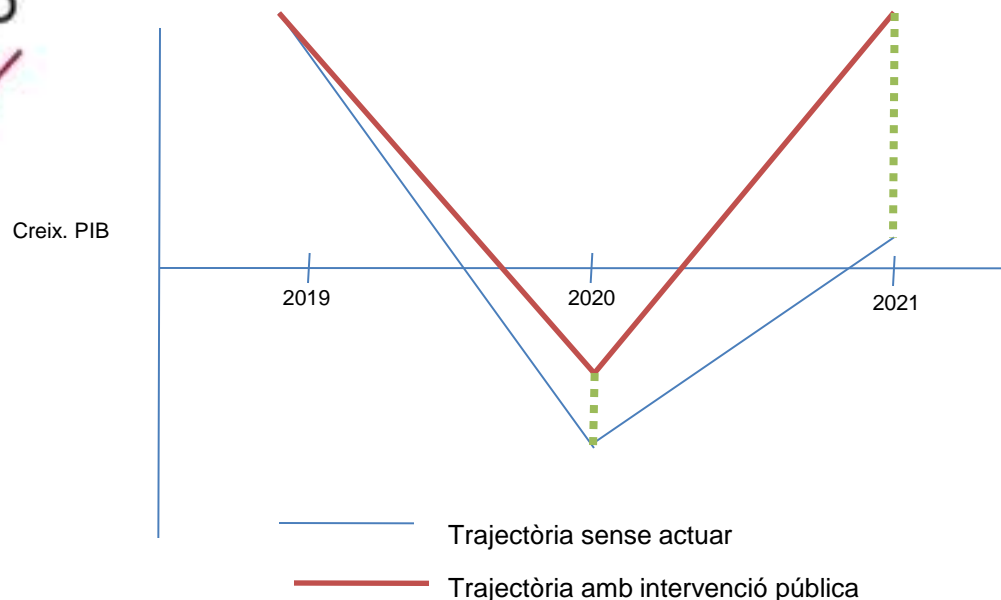
Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

Impacte econòmic immediat i recuperació

- Ens trobam davant una recessió, no una crisi econòmica: la caiguda del PIB no és el resultat de disfuncions estructurals, sinó el resultat d'una crisi sanitària.
- Tots els experts preveuen una recessió intensa i global, però transitòria.
- L'aturada d'activitat crearà una insuficiència de liquiditat a les empreses i una caiguda de renda de les famílies via pèrdua llocs de feina.
- L'objectiu dels Governos a curt termini és protegir les empreses, autònoms i treballadors per aconseguir una reactivació el més ràpida possible i inclusiva.

- La forma de la corba de sortida de la recessió dependrà de com actuïn les administracions en aquests dos fronts (empreses i famílies).
- Per això, s'ha d'esmortir la caiguda de 2020 fent un esforç per transferir rendes a les famílies que perdin la feina o tinguin problemes econòmics.
- S'ha d'ajudar a empreses i autònoms a retornar a la normalitat superant els problemes de liquiditat i de caiguda de la demanda.

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

Actuacions desenvolupades a dia d'avui: ja s'està actuant i de manera molt més contundent que el 2008. De fet, les reaccions a tots els nivells no tenen precedents.

Mesures socials de transferència de rendes:

- Ampliació de la Renda Social Garantida per a 2.000 persones addicionals.
- Ajuts al lloguer per valor de 18M€.
- Targetes menjador per a 6.152 alumnes.
- Exempció de lloguer (2/3 mesos) a 900 treballadors afectats per ERTOS i autònoms.
- Increment de 2M€ a ajuntaments i consells per a serveis socials.
- Moratòries d'hipoteques (Estat).

Mesures econòmiques a empreses, autònoms i treballadors:

- Tant el GOIB com el Govern espanyol estan dotant de mesures de liquiditat a les empreses i autònoms sense precedents (125M€ el GOIB, fins a 100.000M€ en crèdits l'Estat).
- Mecanisme dels ERTOS, que permet les empreses bonificar-se les cotitzacions i als treballadors cobrar una prestació d'atur. A Balears més de 170.000 persones.
- Les ajudes en prestacions dels ERTOS fins l'abril equivaldran a Balears al 1% del PIB. És un gran estabilitzador automàtic.
- Prestacions d'atur especials per a autònoms i treballadors temporals.
- Ajornament sense interessos dels impostos autonòmics d'AJD i IP.
- Pla de xoc per al sector agrícola (1,8M€).

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

Impacte econòmic immediat i recuperació

Les simulacions presentades s'han d'interpretar com a valors màxims, subjectes a diferents elements no incorporats i que podrien reduir substancialment els valors presentats:

a) Evolució de les incerteses en els diferents camps:

- Evolució de la demanda turística.
- La reacció en termes d'inversió de empreses i particulars és incerta i podria ser millor.

b) No s'incorpora l'efecte de les decisions de política econòmica posteriors a l'estat d'alarma:

- El manteniment de les condicions dels ERTOS durant més temps per a sectors com el turístic suposaria una reducció molt relevant de l'impacte en 2020. Els ERTOS fins abril hauran suposat la transferència a les famílies de rendes per valor d'un 1% del PIB.

- L'aprovació del Pla SURE per la UE-28 de 100.000 milions € per a polítiques laborals serà clau.
- Mesures de 100.000 M€ crèdits aprovat pel Govern central.
- Programes per fomentar els mercats turístics possibles, inclosos l'espanyol.
- Establiment de plans per diversificar l'economia balear que millorarien la competitivitat dels sectors no turístics.

c) Hi ha elements macroeconòmics que actuen d'estabilitzadors: el preu del petroli s'ha reduït més d'un 50% i això suposarà un estalvi de més d'1 punt percentual del PIB.

GOIB

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

Conclusions (I)

GOIB

- Aturar la propagació del COVID-19 implica, automàticament, aturar l'activitat econòmica.
- Estam davant d'una crisi sanitària amb efectes sobre l'economia. En la mesura que el COVID-19 es controli, la recessió econòmica serà transitòria.
- Les simulacions de l'impacte econòmic a les Illes Balears apunten valors alts, superiors al 30% anual del PIB i l'ocupació en qualsevol escenari. Són valors superiors al del conjunt espanyol.
- Tanmateix, són simulacions d'impacte màxim i que no es produiran, ja que no incorporen, entre d'altres, l'efecte de l'actuació pública per corregir aquesta situació. Així, només les prestacions pels ERTOS fins l'abril suposaran un 1% del PIB. El nivell de les mesures públiques que s'estan adoptant no té precedents.
- En la mesura que els estabilitzadors econòmics i les mesures del GOIB, Govern d'Espanya i la UE-28 (com l'acord del SURE recent) es vagin materialitzant, l'impacte final es podrà reduir.
- Les mesures de política econòmica han d'incorporar que estam davant un shock transitori i anar en dos sentits:
 - a) Cal ajudar al nostre teixit productiu a aguantar la caiguda transitòria d'ingressos. Estam davant d'un problema de liquiditat que s'ha d'evitar que desemboqui en problemes de solvència.
 - b) S'ha d'encarar l'impacte social per la pèrdua temporal de molts de llocs de feina. La sortida ha de ser inclusiva

Impacte econòmic del COVID-19 a Balears

GOIB

Conclusions (II)

- El cas balear és especial dins Espanya i Europa. La seva especialització turística, que fou determinant en una sortida més ràpida en l'anterior crisi, ara és un hàndicap. Així, Balears i Canàries són les comunitats amb un major percentatge de treballadors afectats per l'aturada obligada de l'estat d'alarma.
- Davant d'aquesta situació cal reclamar:
 - a) Perllongar a Balears les ajudes estatals dels ERTOS i autònoms derivades de l'estat de l'alarma en el sector turístic durant més temps que a la resta d'Espanya.
 - b) Seguir posant a disposició de les empreses tot el crèdit necessari per garantir la liquiditat.
 - c) La disposició d'elements que ens permetin competir en condicions d'igualtat amb la resta de destins espanyols pel turisme nacional.
 - d) Un pla específic d'ajudes al Govern espanyol i a la Comissió Europea per a territoris com les Balears per ajudar al seu sector turístic.
 - e) Una major flexibilització a la Comissió Europea de les regles de dèficit.

G CONSELLERIA
O MODEL ECONÒMIC,
I TURISME I TREBALL
B DIRECCIÓ GENERAL
/ MODEL ECONÒMIC
I OCUPACIÓ

GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ